

ORIGEN: apéro da Bumang

Agl center stat «Origen Patria»

pb. Bumang è mintg'onn en termin fix per igls ameis dad Origen. Igl intendant anveida l'ò agl apéro da Bumang. Ossa ainten la clavadeira a Riom. Cò dattigl dasperas infumaziuns tar igl program digl onn antschet er infurmaziuns strategicas digl festival cultural an connex cun projects.

La clavadeira a Riom sa preschentava chest onn en gnoul otra: cun miglras pussebladads per sa tschantar ed an ena calour lev verda. Ena orientaziun digl program per igl onn vengnent è chest apéro da Bumang gio dadei betg ple. Pertge i dat oz durant igl onn tantas produziuns digl Festival Cultural Origen tgi ins na savess nunpussebel communitgier chellas an eneda. Ed ins infurmescha siva-mang. Igl numerous ameis dad Origen tgi cumparan mintgamai vignan da Bumang pitost infurmos sur dalla strategia dad Origen e tge projects tgi survignan chest onn duple peisa.

Igl giasts vignan mintgamai delectos musicalmaintg. Anfignen ossa eran chegl igls Cantori. Chella furmaziun la pi viglia dad Origen cun igls cantadours indigens Reto Capeder, Roland Capeder, Rudi Netzer e Joachim Wasescha e pi tard è nia vetiers anc Jürg Wasescha. Cun igl tetel «Laudes» cantavan els regularmaintg la stad alla levada digl de cants gregorians ainten la baselgia da Son Peder a Misteil. Chella furmaziun dattigl betg ple ed igl Laudes a Misteil er betg.

Igl giasts digl apéro da Bumang da chest onn èn nias divertias musicalmaintg dad en duo tgi è er gio blers onns angaschea tar Origen: Sybille Diethelm (sopran) e Martin Mairinger (tenor) tgi on canto diversas canzungs rumantschas da Nadal e da malancuneaia.

Ena organisaziun particulara

Igl apéro da Bumang è er egna da chella occurrenzas tgi igl president dalla Pro Origen vign a pled. Andrea Hämmerle ò constato tgi Origen seia bagn egna dalla organisaziuns culturalas las pi particularas digl Grischun. Ea, dalla Svizra. Origen rachinta or dalla bibla, rachints dad emigrants, istorgias digl Grischun e dalla Russia. Origen fetscha teater cun u sainza plects, cun u sainza musica, solts, oratoris, canta canzungs melancolicas rumantschas e derasa commedia dell'arte. Origen biegia er castis, tgesas e clavadeiras e magna ena gastronomia innovativa. Igl cor dad Origen batta a Riom, iradiescha pero sur

Martin Leuthold, igl creatour da numerosas ideas textiles ò igls davos onns anritgia ferm las produziuns dad Origen e niro a far chegl er venavant.

igl antier Surses anfignen Nagiadegna, ainten la vallada digl Ragn, ainten l'antiera Svizra ed an Europa. I seia uscheia tgi Origen stgaffescha realitads e seia betg cuntaint angal cun sa simgier. Uscheia seia Origen er economicamaintg interessant. E porta ena plevalèta economica cun stgaffair posts da lavour: per la contabilista, per igls artists e las artistas, per igls ustiers e per igls manschunzs da posta. Bliers giasts vignan aposta an Surses e dorman cò compran aint cò. «Scu tgi gl'è betg ena cuntradiziun tranter economia ed ecologia, uscheia seia er betg ena cuntradiziun tranter economia e cultura. Persiva è Origen en cler exaimpel», ò managea Andrea Hämmerle.

E tot chegl capeta gliunsch davent digls centers urbans, mabagn ainten ena regiun alpina cun pac potenzial. Ed alla finala seia el persvadiva, ò do d'ancleir igl president dalla Pro Origen, tgi la gliout ainten la val seia pertscherta - dasperas las discussiuns da hotels, pendicularas e spital - tranter Riom ed igl pass digl Gelgia. Forsa ins veia la tgossa scu en fenomen tredobel: forsà vigna la muntada economic-regiunala, culturala e sociala sotvalutada. Scu sagond veian tscherts Origen scu mengia grond, mengia pussant e scu risico. Ed igls terzs vegian chella tenuta prest biblica dad esser s-cheptics anvers igl profet ainten l'atgna tera. En reflex magari tgapibel, pero betg fitg creativ. An mintga cass viglia Origen cun igl sies project «Origen Patria» far duple per l'architettura e per l'economia.

En project per tots

Uscheia ins pudess numnar «Origen Patria». Igl project less dar ensatge betg angal agls interessos per cultura, mabagn a tots. Giovanni Netzer ò er preschento da Bumang igl team digls sies pi strètgs collaboratours. E chegl è er ena part dad «Origen Patria». Ins vegia gia a Riom maximal anfignen 40 nazius. Persungas tgi s'antoppan sen veia, ainten ustareia ed ainten buteia cun igls indigens. Sainza resalvas da tottas dus varts. Discurrend ansemen ainten chel lungatg tgi vo gist igl pi bagn. Igl intendant è fitg allegro da chella relaziun schi betg problematica tranter igls artists e la populaziun. Ed i seian tranter chels artists er stos divers da renom internaziunal.

Ins vegia pero dad esser creativ ed i dovra novas perspectives per neir anavant ainten la val. Da mantigneir l'idilla tanscha definitivamaintg betg. Ins stoptga veiramaintg far duple per betg tgi restan angal vischnancas mortas. I dovra posts da lavour. Ma chels stoptgan esser attractivs ed igls projects neir realisos an accordanza cun la populaziun.

Er schi angal pacs abiteschan ple agls Mulegns. Chegl seia ena vischnanca immens retga. Ins viglia dasdar la vischnanca or digl semi. Ed ansomma Surses seia betg ena val tranter las grondas destinaziuns, mabagn cun enormas retgezassas. I vala ossa dad erueir, noua tgi seian las pi grondas fermezzas. «Igl geir alpin davainta ena schanza per la furmaziun creativa digl avigneir», ò resumo igl intendant dad Origen.